

NT2-handleiding Spaans

Een ondersteunend naslagwerk voor NT2-docenten die werken met cursisten met het Spaans als moedertaal

Door: Febe van Huuksloot
Studentnummer: 3420213
Afstudeerproject MA-Taal, Mens & Maatschappij
Juli 2013
Begeleider: dr. J.M Nortier
Tweede lezer: dr. P.M. Kester

Inhoudsopgave

Inleiding	4
H.1 Uitspraak (<i>fonologie</i>) & schrijfwijzen (<i>typologie</i>)	6
§1.1 Het alfabet	6
§1.2 Klinkers	9
§1.3 Medeklinkers	9
§1.4 Tweeklanken	10
§1.5 Klemtonen	10
H.2 Woordsoorten (morfologie)	10
§2.1 Lidwoorden	11
§2.2 Adjectieven	11
§2.3 Betrekkelijke voornaamwoorden	12
§2.4 Persoonlijke voornaamwoorden & het “hij/zij”-probleem	12
§2.5 Scheidbare werkwoorden	13
§2.6 Positiewerkwoorden	13
§2.7 <i>Pro-drop</i>		
§2.8 Hulpwerkwoorden: hebben of zijn?	13
§2.9 “Niet” en “geen”	14
H.3 Zinnen (syntaxis)	15
§3.1 Mededelende zinnen	15
§3.2 Woordvolgorde in bijzinnen	15
§3.3 Vraagzinnen	16
§3.3 Passieve zinnen	16
H.4 Lexicon	17
§4.1 Valse vrienden	17
§4.2 Leemtes	17
H.5 Wat gaat Spaanstalige NT2-ers makkelijk af?	17
H.6 De opdrachten	19
§6.1 Fonologie	19
§6.1.1 Korte en lange klinkers (<i>Opdracht 1</i>)	19
§6.1.2 Medeklinkers (<i>Opdracht 2A</i>)	20
§6.1.2.1 De letter /s/ + medeklinker (<i>Opdracht 2B</i>)	20
§6.1.2.2 Aspiratie van de letter /s/ (<i>Opdracht 2C</i>)	21

§6.1.3 Tweeklanken (<i>Opdracht 3</i>)22
§6.2 Morfologie22
§6.2.1 Lidwoorden (<i>Opdracht 4</i>)22
§6.2.2 Bijvoeglijke naamwoorden (<i>Opdracht 5</i>)23
§6.2.3 Betrekkelijke voornaamwoorden (<i>Opdracht 6</i>)24
§6.2.4 Persoonlijke voornaamwoorden (<i>Opdracht 7</i>)25
§6.2.5 Scheidbare werkwoorden (<i>Opdracht 8</i>)26
§6.2.6 Positiewerkwoorden (<i>Opdracht 9</i>)26
§6.2.7 Hulpwerkwoorden (<i>Opdracht 10 “hebben of zijn”</i>) & (<i>Opdracht 11 “zullen of zouden”</i>)29
§6.2.8 Ontkenningwoorden (<i>Opdracht 12</i>)32
§6.3 Syntaxis32
§6.3.1 Mededelende zinnen (<i>Opdracht 13</i>)32
§6.3.2 Woordpositie in bijzinnen en na bijv. bepalingen (<i>Opdracht 14</i>)33
§6.3.3 Vraagzinnen (<i>Opdracht 15</i>)34
§6.3.4 Passieve zinnen (<i>Opdracht 16</i>)36
§6.4 Lexicon36
§6.4.1 “Valse vrienden” (<i>Opdracht 17</i>)36
§6.4.2 Leemtes (<i>Opdracht 18</i>)38
H.7 Antwoordmodel38

Inleiding

'NT2-handleiding Spaans'

Dit is een handleiding die gemaakt is met het doel de NT2-docent te ondersteunen in het werken met studenten met het Spaans als moedertaal. Het biedt de NT2-docent inzicht in de moedertaal van Spaanstalige cursisten waar zij eventueel mee te maken krijgen. Knelpunten die Spaanstaligen tegenkomen in de Nederlandse taal zijn makkelijk in dit naslagwerk op te zoeken. Ook biedt de 'NT2-handleiding Spaans' oefeningen aan de docent die op maat zijn gemaakt voor NT2-leerlingen met het Spaans als moedertaal.

Allereerst, wat is nu eigenlijk een "moedertaal"? Een "moedertaal" is de taal die een persoon simpel gezegd het beste beheerst. Voor veel mensen is dit de taal die ze van huis uit mee hebben gekregen, of de taal (of talen) van het land waar ze op zijn gegroeid en waar ze onderwijs in hebben gehad. Voor een groot gedeelte van de bewoners op deze aardbol is de moedertaal het Spaans: wereldwijd zijn er volgens het Cervantes Instituut¹ zo'n 329 miljoen moedertaalsprekers van het Spaans, en is deze taal de tweede meest gesproken moedertaal na het Chinees. Het Engels volgt op de derde plek met 328 miljoen moedertaalsprekers.

Knelpunten

Wanneer mensen van verschillende taalachtergronden beginnen met het leren van de Nederlandse taal, zullen ze aanvankelijk veel dingen tegenkomen die anders zijn dan in hun eigen taal. U zult als NT2-docent vast al hebben gemerkt dat er bepaalde aspecten zijn van de Nederlandse taal waar veel studenten moeite mee hebben. Onze beruchte "ui"-klank is zo'n bekend knelpunt: wanneer een Chinees of een Engelsman voor het eerst kennismaakt met het Nederlands en een woord als "uien" tegenkomt, zal hij best even moeten slikken voordat hij het woord probeert uit te spreken.

Los van de moeilijkheden waar bijna alle NT2-studenten mee te maken krijgen, bestaat er ook nog een categorie knelpunten die specifiek zijn voor bepaalde groepen moedertaalsprekers. Zo maakt een Turkse moedertaalspreker in het Nederlands vaak fouten met de lidwoorden, en zal een Fransman aanvankelijk maar weinig hoogte krijgen van het verschil tussen de werkwoorden "maken" en "doen". Dit heeft alles te maken met hun eigen moedertaal: in het Turks bestaan er namelijk geen lidwoorden, en in het Frans bestaat er geen verschil tussen "maken" en "doen". De knelpunten die deze twee verschillende groepen NT2-sprekers tegenkomen zijn dan ook te verklaren, en met de juiste kennis over hun moedertaal zelfs te voorspellen. Ook komen Spaanstalige NT2-ers uiteraard bepaalde problemen tegen die kenmerkend zijn voor NT2-ers met deze taalachtergrond. Het overhevelen van structuren uit de moedertaal naar de te leren taal heet in de taalwetenschap *transfer*. Om de geschetste problemen op te lossen is deze handleiding gemaakt. De NT2-docent zal deze kunnen gebruiken om de Spaanstalige leerder van het Nederlands gericht te kunnen helpen door zijn/haar eigen kennis te vergroten over de

¹ Het Cervantes Instituut is een publieke instelling die in 1991 in Spanje werd opgericht om het onderwijs in de Spaanse taal te bevorderen en de cultuur van Spanje en de Spaanssprekende landen van Latijns-Amerika te verspreiden. www.cervantes.nl

moedertaal van de cursist, maar biedt de handleiding op maat gemaakte oefeningen aan voor Spaanstalige NT2-ers.

Hoe is de NT2-handleiding Spaans tot stand gekomen?

Deze NT2-handleiding voor het Spaans is een afstudeerproject van een taalkundestudente (hoofdrichting Spaans) aan de Universiteit Utrecht, onder begeleiding van mevr. dr. Jacomine Nortier. Er zijn talloze methodes en beschrijvende grammatica's van het Nederlands voorhanden, maar wat nog miste was een beknopt naslagwerk waar NT2-docenten gebruik van kunnen maken als zij snel iets op willen zoeken over de moedertaal van hun studenten en zeg ook iets over de oefeningen want dat maakt het juist uniek. Een andere aanleiding voor het schrijven van deze handleiding voor het Spaans is de toestroom van Spaanse werknemers in de zorg en in de technische sector. Momenteel (2013) woedt er een financiële crisis in Europa die in Spanje heeft gezorgd voor een hoge jeugdwerkloosheid, voornamelijk in de zorg- en technische sector. In Nederland bestaat er juist een tekort aan geschoold personeel in deze sectoren, en zo zijn er een hele hoop jonge Spaanse werknemers die behoefte hebben aan het leren van de Nederlandse taal. De NT2-handleiding is echter niet alleen gemaakt voor Spanjaarden, maar voor alle Spaanstalige NT2-ers.

De grammaticale aspecten waarop wordt ingezoomd in deze NT2-handleiding zijn zorgvuldig geselecteerd, na het hebben uitgevoerd van een contrastieve analyse² tussen de Spaanse, en de Nederlandse grammatica. Ook zijn er interviews gehouden met NT2-docenten die werken in verschillende Spaanstalige landen (Spanje, Mexico, Bolivia, Argentinië). De kennis en vaak jarenlange ervaring in de praktijk met Spaanstalige NT2-ers van deze personen is zeker iets dat niet genegeerd mag worden. Ook is aan een aantal Spaanstalige NT2-ers in Nederland gevraagd met welke aspecten van de Nederlandse taal zij moeite hebben, of hebben gehad. Op deze manier is getracht een link met de praktijk te maken, zodat deze NT2-handleiding niet te eenzijdig en academisch zou zijn. Het is immers de bedoeling dat de handleiding in de praktijk kan worden gebruikt.

Opbouw

Dit naslagwerk bestaat uit: (1) Een gedeelte over bepaalde aspecten van het Spaans die anders zijn dan in het Nederlands. Hierbij is uitleg geleverd over hoe en waarom deze aspecten voor knelpunten kunnen zorgen voor Spaanstalige NT2-ers wanneer zij beginnen met het leren van de Nederlandse taal.

De volgorde van de punten die worden besproken gaat in feite van klein naar groot: allereerst wordt er gekeken naar de letters van het alfabet (en de uitspraak hiervan), vervolgens naar woorden, en dan naar zinnen. Hierbij een snel overzicht van wat er aan bod zal komen:

H.1: Uitspraak (fonologie) & schrijfwijzen (typologie)

² Contrastieve analyse: hierbij worden verschillen en overeenkomsten tussen twee of meerdere talen bestudeerd.

- Bij dit deelonderwerp wordt gekeken naar de letters van het alfabet en hoe ze uitgesproken worden in het Spaans, de klinkers, medeklinkers en tweeklanken van het Spaans, en vervolgens worden de klemtonen besproken.

H.2: Woorden (morfologie)

- In het hoofdstuk “woorden” wordt gekeken naar Spaanse en Nederlandse woordsoorten die verschillen van elkaar. De volgende woordsoorten worden hierin besproken: lidwoorden, adjectieven, persoonlijke voornaamwoorden & het “hij/zij”-probleem, scheidbare werkwoorden, positiewerkwoorden, “*pro-drop*” (van het Engelse *pronoun-dropping*, oftewel het laten vallen van het persoonlijke voornaamwoord), de hulpwerkwoorden: hebben of zijn?, en de woorden “niet” en “geen”.

H.3: Zinnen (sintaxis)

- Bij “zinnen” komen de volgende onderwerpen aan bod: mededelende zinnen, woordvolgorde in bijzinnen, vraagzinnen en passieve zinnen.

H.4: Lexicon

- In dit hoofdstuk wordt gekeken naar “valse vrienden” (woorden die in beide talen veel op elkaar lijken, maar in werkelijkheid een andere betekenis hebben), en naar leemtes tussen het Spaans en het Nederlands.

H.5: Wat gaat Spaanstalige NT2-ers makkelijk af?

- In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de aspecten van het Nederlands waar Spaanstalige NT2-ers weinig moeite mee hebben in het leerproces.

Hierna volgen nog: (2) H.6: Op maat gemaakte opdrachten voor Spaanstalige NT2-ers met het oog op deze specifieke knelpunten. (3) H.7: Een antwoordmodel bij deze opdrachten.

1. Uitspraak (*fonologie*) & schrijfwijzen (*typologie*)

1.1. Het alfabet

In dit hoofdstuk hebben we het over de uitspraak van het Nederlands en de bijbehorende schrijfwijzen. Om beter te kunnen begrijpen hoe een Spanjaard een Nederlands woord leest volgt hier het alfabet met de Spaanse uitspraak

- A: De letter /a/ wordt in het Spaans uitgesproken als de /a/ in het Nederlandse woord “kat” of “bak”.
- B: Dezelfde uitspraak als in het Nederlands.
- C: De /c/ wordt uitgesproken als een /k/ (kat) wanneer de letter voor een /a/, /o/ of /u/ staat.

Wanneer deze letter voor een andere klinker dan /a/, /o/, of /u/ staat, wordt deze door de meeste Spanjaarden uitgesproken als de th-klank zoals die uitgesproken wordt in het Engelse woordje "the". Latijns-Amerikanen en Zuid-Spanjaarden spreken deze klank uit als de /s/ in het woord "speelgoed" of "snoep".

- D: Dezelfde uitspraak als in het Nederlands.
- E: De /e/ wordt uitgesproken als de /e/ in het woord "spek".
- F: Dezelfde uitspraak als in het Nederlands.
- G: De /g/ wordt uitgesproken als de Nederlandse /g/ in het woord "geit". Maar ook wordt hij uitgesproken als in het Engelse woord "go" of "goal".
- H: De /h/ zoals Nederlanders die kennen in bijvoorbeeld het woord "hek", bestaat in het Spaans niet. De /h/ wordt wel geschreven, maar nooit uitgesproken, ook niet tussen 2 klinkers.
- I: De letter /i/ wordt uitgesproken als /ie/ ("spieken") of als de /i/ in "spiritus".
- J: De letter /j/ wordt uitgesproken als de Nederlandse letter /g/ of /ch/ in bijvoorbeeld de woorden "glas" of "richel". Nooit wordt hij uitgesproken als de /j/ in het woord "jas"
- K: De letter/k/ komt zeer weinig voor in het Spaans, maar wordt op dezelfde manier uitgesproken als in het Nederlands.
- L: Dezelfde uitspraak als in het Nederlands aan het begin van een woord. Hij wordt uitgesproken als de /l/ in het woord "lollig" of "liefde".
- M: Dezelfde uitspraak als in het Nederlands.
- N: Dezelfde uitspraak als in het Nederlands.
- O: De /o/ wordt uitgesproken als de /o/ in het Nederlandse woord "sok".
- P: Dezelfde uitspraak als in het Nederlands.
- Q: De /q/ wordt uitgesproken als de /k/ in het woord "kat".
- R: De /r/ wordt uitgesproken als een rollende "tongpunt" /r/. In het Nederlands wordt de /r/ door sommige mensen uitgesproken als een soort /g/, achterin de mond. De /r/ zoals men hem over het algemeen uitspreekt in Amsterdam (in tegenstelling tot hoe men hem uitspreekt in Rotterdam -> "Gotte'dam"), komt dichtbij de manier waarop een Spanjaard een /r/ uitspreekt. Denk bij de Spaanse uitspraak van de /r/ aan hoe een Amsterdammer met het puntje van zijn tong de /r/ uitspreekt in woorden zoals "rat", "rol" of "schrijven".

In het Spaans zit er wel een verschil tussen de uitspraak van een enkele /r/ en een dubbele /rr/. Staat er een enkele /r/ klinkt deze niet anders als de /r/ in Amsterdam, staat er een dubbele /rr/ dan laten ze deze extra lang rollen.

- S: Dezelfde uitspraak als in het Nederlands. Wordt door sommige sprekers van het Spaans geaspireerd uitgesproken. Dit komt ook wel eens voor wanneer deze sprekers de /s/ in het Nederlands uit moeten spreken.

(Voor deze groep Spaanstaligen is een opdracht te vinden bij §6.1.2.2, opdracht 2B)

Ook bestaan er in het Spaans vrijwel geen woorden die beginnen met een /s/ + medeklinker (zoals wij dat wel kennen in bijvoorbeeld “school” of “stoep”). Vaak beginnen internationaal bekende woorden die met een /s/ beginnen in het Spaans met een /e/, zoals te zien is in het voorbeeld hieronder:

Nederlands:	Station
Engels:	Station
Italiaans:	Stazione
Spaans	Estación

(Voor de opdracht m.b.t. de uitspraak van de letter /s/+medeklinker zie §6.1.2.2, opdracht 2C)

- T: Zo goed als dezelfde uitspraak in het Nederlands. Het subtiele verschil valt in veel gevallen niet eens op.
- U: In het Spaans wordt de /u/ uitgesproken als de /oe/ in het woord “schoen” of “boek”.
- V: In het Spaans klinkt de /v/ vaak als een /b/ in het woord “beer”. Ook klinkt hij in sommige Spaanstalige regio’s weleens wat als een /w/ in “wok”. Nooit wordt hij echter uitgesproken als de Nederlandse /v/ zoals men die uitsprekt in “vis” of “vogel”.
- W: Geen vaak gebruikte letter in het Spaans. Maar dezelfde uitspraak als in het Nederlands.
- X: De /x/ wordt door Spaanstaligen uitgesproken als /g/ (“groot”),/tsj/ (“tsjilpen”) en in sommige Latijns-Amerikaanse landen ook als /sj/ (“sjaal”). De Nederlandse uitspraak die klinkt als /ks/ (als in “Alexander”) is niet bekend.
- Y: De /y/ wordt uitgesproken als een /j/ (“jong”) of als een /dj/ (“djellaba”). Nooit wordt deze letter gebruikt als klinker. In Zuid-Amerikaanse landen als Argentinië wordt deze letter uitgesproken als /sj/ (“sjerp”) of /zj/ (“zjoef!”)

Z: De /z/ wordt uitgesproken door veel Spanjaarden als een th-klank die we kennen van Engelse woorden als “the” of “weather”. Door Latijns-Amerikanen en sommige Zuid-Spanjaarden wordt deze uitgesproken als een /s/ in het Nederlandse woord “spek” of “sop”.

Nu resten nog de letters die uniek zijn voor het Spaanse alfabet en de Spaanse schrijfwijze:

Ñ: Deze letter wordt in het Spaans de eñe (spreek uit als “enje”) genoemd en wordt uitgesproken als /nj/ in bijvoorbeeld het woord “Spanje”.

Ll: Deze klinkercombinatie wordt uitgesproken als een /j/ in het woord “jas”, of als /dj/ in het woord “djellaba”. In sommige delen van Latijns-Amerika (Argentinië bijvoorbeeld), wordt deze klinkercombinatie ook wel uitgesproken als /sj/ (“sjerp”) of /zj/ (“zjoef!”)

Ch: De /ch/ wordt uitgesproken als /tsj/ in “tsjilpen” en in Zuid Spanje als /sj/ in “sjerp”.

1.2. Klinkers

Het Spaans kent geen onderscheid tussen korte en lange klinkers, zoals het Nederlands dat wel kent:

Klinker	Korte vorm	Lange vorm
A	schap	schaap
E	wek	week
I	schip	schiep
O	krot	kroot
U	hut	huur

Tabel 1: korte en lange klinkers

In het Spaans worden klinkers namelijk vrijwel altijd op dezelfde manier uitgesproken. Nooit kan er dus betekenisverschil ontstaan doordat een klinker wat langer of korter wordt uitgesproken. Dit is één van de voornaamste knelpunten die Spaanstaligen tegenkomen op het gebied van de Nederlandse morfologie, die verklaard kunnen worden vanuit de moedertaal.

(Zie opdracht 1, §6.1.1)

1.3. Medeklinkers

Wat betreft losse medeklinkers zal een Spaanstalig persoon aanvankelijk moeten wennen aan de andere uitspraak van enkele letters van het alfabet, niet zozeer de uitspraak zelf.

Wat lastiger zal zijn voor deze groep NT2-ers zijn consonantclusters³ zoals we die tegenkomen in het Nederlands. Woorden als *straat*, *schemering* of *hengst* bevatten tweeklanken die voor een Spaanstalig persoon lastig kunnen zijn. En hoe denkt u dat

³ een opvolging van twee of meer medeklinkers zonder klinker ertussen

woorden als angstschreeuw (het woord met de meeste opeenvolgende medeklinkers uit de Nederlandse taal: 8), slechtstschrijvend, of herftschlager overkomen op NT2-ers met een moedertaal die zeer weinig consonantclusters kent?

Ook zal het voor een NT2-er met het Spaans als moedertaal nieuw zijn dat de uitspraak van sommige klinkers af kan hangen van respectievelijk een enkele of een dubbele medeklinker, zoals dit voorkomt bij bijvoorbeeld de woorden “leken” en “leken”: de eerste klinker /e/ wordt “lang” uitgesproken wanneer er één klinker staat, en de eerste /e/ wordt “kort” uitgesproken wanneer er twee staan. In het Spaans hangt de uitspraak van een klinker nooit af van medeklinkers.

(Zie opdracht 2, §6.1.2)

1.4. Tweeklanken

Er bestaan in het Nederlands enkele tweeklanken die in het Spaans niet voorkomen, zoals de ei/ij, de ou/au en natuurlijk onze beruchte /ui/ klank. De /ei/ en de /ou/ worden in het Spaans wel geschreven, maar deze tweeklanken zijn zoals dat heet “onecht”: men blijft de klinkers los van elkaar horen. Een handige tip is dat wanneer een NT2-spreker van het Spaans de /ei/ onder de knie heeft maar de /ui/ nog niet, is dat de /ui/ feitelijk een /ei/ is, die uit wordt gesproken met ronde lippen. Wanneer men een /ei/ zegt en aanhoudt, en hierbij de lippen rondt, komt vanzelf tot de conclusie dat de /ei/ een /ui/ geworden is.

(Zie opdracht 3, §6.2.3)

1.5. Klemtonen

De regels m.b.t. klemtonen in het Spaans zijn erg simpel vergeleken met die van het Nederlands: de klemtoon van een woord ligt vrijwel altijd op de voorlaatste lettergreep en wanneer dat niet zo is staat er een accent op het deel van het woord waar de klemtoon ligt. In het Nederlands ligt de klemtoon meestal op de voorlaatste lettergreep (a-man-del), maar wanneer deze voorlaatste lettergreep eindigt op een klinker, komt de klemtoon te liggen op de voorvoorlaatste lettergreep (an-dij-vie). Dan zijn er nog talloze uitzonderingen in het Nederlands.

2. Woordsoorten (morfologie)

Wat betreft de woorden in het Nederlands kijken we in de morfologie niet alleen naar het woord zelf, maar ook naar de manier waarop een woord is opgebouwd. Een voorbeeld: de 2ste persoon enkelvoud van het werkwoord “lopen” is “loopt”. Dit woord is samengesteld als STAM + t.

In het Spaans worden woorden heel vaak niet op de zelfde manier tot stand gebracht. Vooral de werkwoorden niet. In plaats van 7 uitgangen hebben Spaanse werkwoorden er soms wel 56. Met de algemene werkwoordsvervoeging hebben Spaanstaligen logischerwijs relatief gezien weinig moeite. Waar een NT2-er met een Spaanstalige achtergrond waarschijnlijk

wel moeite mee zal hebben zijn de Nederlandse scheidbare werkwoorden, en de Nederlandse positiewerkwoorden.

2.1. Lidwoorden

In het Nederlands kennen we mannelijke en vrouwelijke (de) en onzijdige bepaalde lidwoorden (het). Het Spaans kent alleen mannelijke (*el*) en vrouwelijke (*la*) bepaalde lidwoorden. In het Nederlands bestaan er vooral mannelijke en onzijdige woorden. In tegenstelling tot het Nederlands zegt het biologische geslacht van hetgeen dat is aangeduid ook iets over welk lidwoord erbij past in het Spaans. “Meisje” (*chica*) krijgt bijvoorbeeld een vrouwelijk lidwoord, een mannelijke kat krijgt een mannelijk lidwoord (*el gato*), terwijl een vrouwelijke kat een vrouwelijk lidwoord krijgt (*la gata*). In het Spaans kan men in de meeste gevallen aan het zelfstandig naamwoord zien of het een mannelijk of vrouwelijk woord is. Dit is in het Nederlands veel moeilijker. Wat dat betreft is het lastig voor een Spaanstalig persoon om lidwoorden aan zelfstandige naamwoorden toe te delen, en is het zaak dat NT2-ers deze lidwoorden “gewoon leren”.

Verder rest nog te zeggen dat onbepaalde lidwoorden in het Spaans alleen in het enkelvoud een equivalent in het Nederlands hebben (“een”). De onbepaalde lidwoorden (*unos, unas*) in het meervoud kunnen in veel gevallen in het Nederlands vertaald worden met “enige”, “enkele”, “wat” of “een paar”. Wanneer men in het Nederlands bijvoorbeeld zegt: “Neem een paar tijdschriften voor me mee”, kan “een paar” vertaald worden met het Spaanse onbepaalde lidwoord in het meervoud “*unas*” (*Traeme unas revistas*). Het zelfstandig naamwoord staat in het meervoud en is vrouwelijk, dus dan moet het onbepaalde lidwoord ook in het meervoud staan en vrouwelijk zijn.

(Zie opdracht 4, §6.2.1)

2.2. Adjectieven

In het Spaans krijgen bijvoeglijke naamwoorden een uitgang die afhankelijk is van het geslacht en het getal van het zelfstandig naamwoord. Er bestaan dan ook vier verschillende uitgangen in het Spaans. In het Nederlands bestaat er slechts één uitgang, namelijk de “-e”. Deze uitgang hangt niet alleen af van het geslacht en getal van het zelfstandig naamwoord, maar ook of het attributief (de mooie vlinder) of predicatief (de vlinder is mooi) is gebruikt, en of het een bepaald (het lieve dier) of onbepaald lidwoord (een lief dier) is (in het geval van onzijdige woorden).

Het zijn voor Spaanstaligen niet veel uitgangen om te onthouden, maar het aantal (aanvankelijk voor hen onbekende) regels dat met het plaatsen van een “-e” gepaard gaat kan problemen opleveren.

(Zie opdracht 5, §6.2.2)

2.3. Betrekkelijke voornaamwoorden

Gegeven de relatieve moeilijkheidsgraad van het aanleren van de Nederlandse lidwoorden “de” en “het”, zal het op de juiste manier leren gebruiken van de Nederlandse betrekkelijke voornaamwoorden ook lastig zijn voor Spaanstaligen. Zeker omdat in het Spaans in heel veel gevallen naar zelfstandige naamwoorden met “*que*” wordt verwezen, zonder dat hierbij onderscheid wordt gemaakt tussen mannelijke en vrouwelijke woorden:

De jongen die daar stond.
El chico que estaba allí.

Het meisje dat daar stond
La chica que estaba allí.

In het Nederlands maken we in dit geval verschil tussen “die” en “dat”, al naar gelang het geslacht van het zelfstandig naamwoord.

(Zie opdracht 6, §6.2.3)

2.4. Persoonlijke voornaamwoorden & het “hij/zij”-probleem

Hieronder een overzicht van de Spaanse persoonlijke voornaamwoorden (als onderwerp):

1 ^{ste} persoon enkelvoud:	<i>Yo</i>	
2 ^{de} persoon enkelvoud:	<i>Tú, Vos</i>	(“vos” alleen in delen Z.-Amerika)
3 ^{de} persoon enkelvoud:	<i>Él/Ella, Usted</i>	
1 ^{ste} persoon meervoud:	<i>Nosotros/Nosotras</i>	
2 ^{de} persoon meervoud:	<i>Vosotros/Vosotras</i>	(alleen Spanje kent dit pers.vnw)
3 ^{de} persoon meervoud:	<i>Ellos/Ellas, Ustedes</i>	

Een verschil tussen het Spaans en het Nederlands is dat het persoonlijk voornaamwoord dat wij kennen als “u” in het Spaans bij de derde persoon enkelvoud wordt geschaard, terwijl dit pers. vnw. in het Nederlands bij de tweede persoon enkelvoud hoort.

Het persoonlijk voornaamwoord “vos” wordt alleen in delen van Spaanstalig Amerika gebruikt en is wellicht vergelijkbaar met het persoonlijk voornaamwoord dat wij in het Nederlands kennen als “ge” of “gij”.

Het is mogelijk dat er een “hij/zij”-probleem bestaat bij groepen Spaanse moedertaalsprekers die Nederlands leren. Het “hij/zij”-probleem houdt in “het niet of moeilijk verschil kunnen maken tussen de Nederlandse persoonlijke voornaamwoorden ‘hij’ en ‘zij’”. Het probleem werd door enkele NT2-docenten die veel met Spaanstaligen werken aangekaart, terwijl andere docenten uit deze groep het niet of niet vaak waren tegengekomen. Het is daarom in ieder geval nuttig dit eventuele probleem in deze NT2-handleiding aan te halen, omdat er voor het hij/zij-probleem wel mogelijke verklaringen te bedenken zijn: (1) Spaanstaligen kennen de uitspraak van de “Nederlandse” /h/ en de /z/ niet. (2) Spaanstaligen zijn niet gewend zo vaak het onderwerp in de zin te noemen (zie §2.7. over “*pro-drop*”). Voor de NT2-leerders die moeite hebben met het verschil tussen “hij” en “zij” zijn er eveneens opdrachten ontwikkeld.

(Zie opdracht 7, §6.2.4)

2.5. Scheidbare werkwoorden

In het Spaans bestaan er geen scheidbare werkwoorden. Voorbeelden van scheidbare werkwoorden zijn: opeten -> ik at op, weggaan -> ik durfde niet weg te gaan, afdoen -> mij werd verzocht mijn pet af te doen, etc. Deze scheidbare werkwoorden kunnen op drie manieren worden opgedeeld in het Nederlands. (1) Het werkwoord blijft op de normale plaats staan in de zin en het voorvoegsel gaat zo ver mogelijk naar achteren (weggaan: “ik ga morgen weg”). Dit gebeurt in de onvoltooid tegenwoordige tijd, in de onvoltooid verleden tijd (“ik ging weg om 4 uur”) en in de gebiedende wijs (“ga eens weg!”). (2) Het voorvoegsel en het werkwoord worden gescheiden door “te” of een ander werkwoord. (opstaan: “je hoeft morgen niet vroeg op te staan”, aanstellen: “hij gaat zich vast aan lopen stellen!”). (3) Het voorvoegsel en het werkwoord staan in hetzelfde woord, maar het foneem “ge” zit ertussen geplakt. Dit is het geval wanneer de zin in de voltooid tegenwoordige tijd staat. (Aanstellen: “het is inderdaad waar dat hij zich heeft aangesteld” of, opstaan: “ik ben om 7 uur opgestaan”).

(Zie opdracht 8, §6.2.5)

2.6. Positiewerkwoorden

Positiewerkwoorden zijn werkwoorden als “staan”, “liggen” en “zitten” en kunnen stilstaande posities van personen of voorwerpen duiden: “het boek ligt op de grond”, “het tijdschrift ligt op tafel”, “mijn etui zit in mijn tas”. Al deze werkwoorden worden in het Spaans vertaald met een vorm van het werkwoord *estar*, dus is het moeilijk voor Spaanstaligen om wel te differentiëren in het Nederlands. De Nederlandse positiewerkwoorden koppelen in feite informatie over de positie aan het onderwerp. Positiewerkwoorden kunnen daarom worden gezien als een soortement koppelwerkwoorden.

(Zie opdracht 9, §6.2.6)

2.7. Pro-drop

In het Spaans doet zich een fenomeen voor dat “*pro-drop*”⁴ heet. Simpel gezegd houdt dit in dat in het Spaans (en nog meer Romaanse talen zoals Italiaans en Portugees), het subject pronomen weggelaten mag worden. Wanneer men in het Spaans bijvoorbeeld zegt “*canto bien*”, wordt dit naar het Nederlands vertaald als “ik zing goed”. *Canto* is de 1ste persoon enkelvoud-vorm van het werkwoord *cantar* (zingen). In het Nederlands zou “zing goed” geen volledige zin zijn.

De meest logische verklaring voor dit fenomeen is het feit dat het Spaans, in tegenstelling tot het Nederlands, een zeer rijke werkwoordsinflectie heeft. Dat wil zeggen dat Spaanse werkwoorden zeer veel uitgangen kennen. Zo telt een Spaans werkwoord al snel 56

⁴ *Pro-drop*, oftewel *pronoun dropping*: “het laten vallen van het voornaamwoord”.

verschillende uitgangen, en een Nederlands werkwoord slechts 8. Aan een Spaans vervoegd werkwoord kan men gelijk zien/horen wat het onderwerp is. In het Nederlands is dat niet zo.

Voorbeeld:

Wij	waren	vs.	<i>Nosotros</i>	<i>fuimos</i>
Jullie	waren		<i>Vosotros</i>	<i>fuisteis</i>
Zij	waren		<i>Ellos</i>	<i>fuleron</i>

De Nederlandse vervoeging van het werkwoord zijn, “waren”, geeft geen informatie over of het onderwerp 1ste, 2de, of 3de persoon meervoud is. De Spaanse vormen *fuimos* (1ste pers. mv), *fuisteis* (2de pers. mv.) en *fuleron* (3de pers. mv) doen dit wel. Zo is in feite het persoonlijk voornaamwoord overbodig, tenzij er expliciet nadruk wordt gelegd op het feit dat een bepaalde persoon iets heeft gedaan.

Het zou eventueel kunnen dat een persoon die het Spaans heeft als moedertaal ook persoonlijke voornaamwoorden in het Nederlands weg zal laten.

2.8. Hulpwerkwoorden: hebben of zijn?

In het Spaans wordt een zin in de voltooid tegenwoordige tijd altijd gevormd met het hulpwerkwoord *haber* (dit werkwoord kan vertaald worden met o.a. “hebben” en “zijn” als hulpwerkwoorden). In het Nederlands bestaan er twee soorten hulpwerkwoorden, “hebben” en “zijn”, en zo moet een Spaanstalige NT2-er ineens differentiëren tussen twee verschillende werkwoorden.

De toekomstige tijd en de conditionalis worden, in tegenstelling tot het Nederlands, gevormd met een achtervoegsel aan het werkwoord. In het Nederlands worden daar de hulpwerkwoorden “zullen” en “zouden” voor gebruikt.

Voorbeeld:

(Yo) iré	Ik zal gaan
(Yo) iría	Ik zou gaan

(Zie opdracht 10, §6.2.7)

2.9. “Niet” en “geen”

Het enige woord dat in het Spaans doorgaans wordt gebruikt om een negatie aan te geven is “no”. Het is niet zelden dat NT2-sprekers van het Spaans moeite hebben met het verschil tussen “niet” en “geen”, aangezien zij in hun eigen taal geen onderscheid hiertussen hoeven te maken.

(Zie opdracht 12, §6.2.8)

3. Zinnen (syntaxis)

3.1. Mededelende zinnen

Het Spaans kent dezelfde volgorde in mededelende (hoofd)zinnen als in het Nederlands, namelijk Onderwerp – Werkwoord – Object (= lijdend, of meewerkend voorwerp):

Pedro (Onderwerp) eet (Werkwoord) een broodje (Lijdend voorwerp).
Pedro (Onderwerp) come (Werkwoord) un bocadillo (Lijdend voorwerp).

Het Spaans laat echter variatie toe in deze, in principe vaststaande volgorde. In het Nederlands wordt in mededelende zinnen nooit afgeweken van de volgorde Onderwerp – Werkwoord – Object, tenzij er nadruk gelegd wordt op het lijdend voorwerp, en dit naar voren wordt gehaald (dit heet topicalisatie).

Een voorbeeld van topicalisatie is:

“Wat eet Pedro?” “Een bróódje (Lijdend voorwerp) eet (Werkwoord) Pedro (Onderwerp).”

(Zie opdracht 13, §6.3.1)

3.2. Woordvolgorde in bijzinnen

In het Nederlands gaat de persoonsvorm in bijzinnen naar de laatste plaats:

Het gras **is** 's ochtends altijd **groen**.
Ik weet dat het gras 's ochtends altijd **groen is**.

In het Spaans vindt deze werkwoordsverplaatsing niet plaats:

*La hierba siempre **está verde** por la mañana.*
*Sé que la hierba siempre **está verde** por la mañana.*

Het kan dus zo zijn dat NT2-ers met een Spaanstalige achtergrond deze Spaanse structuur, waarin het werkwoord op dezelfde plek blijft staan, overgeheveld wordt naar het Nederlands. Zij zouden bijvoorbeeld, uitgaande van de structuur van hun moedertaal, kunnen zeggen:

*Ik weet dat het gras altijd is groen. (foutieve zin)

Er vindt ook verwisseling (inversie) plaats van het werkwoord en het object in Nederlandse bijzinnen:

Ik (Onderwerp) lees (Werkwoord) elke dag de krant (Lijdend voorwerp).
Mijn ouders willen dat ik (Onderwerp) elke dag de krant (Lijdend voorwerp) lees (Werkwoord).

Deze werkwoordsinversie geldt in het Nederlands voor alle typen bijzinnen, en ook na bijwoordelijke bepalingen: “[Vanwege buikgriep] kan **werkwoord** Marietje **Onderwerp** niet naar school”. In het Spaans komt inversie in deze gevallen in principe niet voor: [A causa de gastroenteritis] María **onderwerp** no puede **werkwoord** ir a la escuela .

(Zie opdracht 14, §6.3.2)

3.3. Vraagzinnen

In het Spaans vindt er, net als in het Nederlands, inversie plaats van het werkwoord en het onderwerp:

¿Hoeveel goals hebben de Brazilianen gemaakt?
¿Cuántos goles metieron los Brasileños?

In deze zinnen is de woordvolgorde van zowel het Spaans als het Nederlands Werkwoord – Onderwerp, terwijl dit in mededelende zinnen, zoals gezegd precies omgekeerd is.

Er zijn ook vraagzinnen die men alleen kan beantwoorden met “ja”(sí) of “nee” (no).

Juan is intelligent.
Vraag: **Is Juan** intelligent?

Juan es inteligente.
Vraag: **¿Es Juan** inteligente?

In principe zou men dit soort zinnen zowel in het Spaans als in het Nederlands zonder inversie op kunnen stellen, maar dat zou meer zijn als exclamatieve (uitroepende) zin, als reactie op wat iemand zegt.

(Zie opdracht 15, §6.3.3)

3.4. Passieve zinnen

In het Nederlands worden passieve zinnen vaak geconstrueerd met het werkwoord “worden”:

De jongen wordt geschopt
Ik werd toegejuicht

In het Spaans bestaat er geen equivalent voor het werkwoord dat wij kennen als “worden”. Dit woord wordt al naar gelang de context vertaald naar het Spaans. Daarom is het voor Spaanstalige NT2-ers lastig met dit woord om te gaan.

(Zie opdracht 16, §6.3.4)

4. Lexicon

4.1. Valse vrienden

Er bestaan enkele woorden in het Spaans en het Nederlands die erg op elkaar lijken, maar toch een (subtiel) andere betekenis hebben. Dit soort woorden noemt men “valse vrienden”, of in het Spaans, “*falsos amigos*”. Enkele van deze woorden zijn:

<i>Millar</i>	Duizendtal (geen “miljard”)
<i>Párrafo</i>	alinea (geen “paragraaf”)
<i>Suceso</i>	gebeurtenis (geen “succes”)
<i>Vehículo</i>	vervoersmiddel (zonder de denigrerende connotatie van “vehikel”)

(voorbeelden uit: Linn en Slager, 2007)

(Zie opdracht 17, §6.4.1)

4.2. Leemtes

Ook is er een woordcategorie genaamd “leemtes”. Deze categorie woorden hebben niet één, maar meerdere vertalingen in een andere taal, terwijl er in de eigen taal maar één woord voor bestaat. Een voorbeeld is het Nederlandse werkwoord “zijn”. Dit wordt in het Spaans vertaald met of “*ser*”, of “*estar*”. Een Nederlandstalig persoon moet ineens onderscheid maken tussen twee werkwoorden die hij eerst onder één paraplu schaarde.

Wat voor Spaanstaligen lastig kan zijn is onderscheid maken tussen de Nederlandse werkwoorden “maken” en “doen”. In het Spaans is er maar één werkwoord voor deze twee Nederlandse werkwoorden, en dat is *hacer*. Ineens moet een persoon met het Spaans als moedertaal gaan bedenken of een timmerman een tafel “maakt” of “doet”. In dit geval kan kennis van het Engels een complicerende factor gaan vormen: het Engels kent natuurlijk ook het onderscheid tussen *to make* en *to do*, maar deze zijn niet altijd letterlijk overdraagbaar naar het Nederlands: een Engelsman zegt bijvoorbeeld “*to make a wish*” (een wens “maken”), waar wij in het Nederlands “een wens doen”.

(Zie opdracht 18, §6.4.2)

5. Wat gaat Spaanstalige NT2-ers makkelijk af?

Uit de contrastieve analyse en de interviews met de NT2-docenten is gebleken dat men niet alleen hoeft te kijken naar waar Spaanstalige leerders, of NT2-ers in het algemeen, knelpunten tegenkomen. Ook kan het handig zijn te weten welke aspecten van het Nederlands hen relatief gezien makkelijk afgaan.

De aspecten waar Spaanstaligen relatief gezien weinig moeite mee hebben liggen vooral op het gebied van de Nederlandse woorden (morfologie).

Op het gebied van de Nederlandse morfologie hebben Spaanstalige NT2-ers betrekkelijk weinig moeite met:

1. Spaanstaligen hebben weinig moeite met woordenschat van Latijnse oorsprong. Het Spaans kent zeer veel van dit soort woorden die stammen uit het Latijn, maar ook is er in het Nederlands een vrij groot aantal. Het is daarom handig in het begin van oorsprong Latijnse woorden te gebruiken in plaats van woorden van Germaanse origine.

Bijvoorbeeld: accepteren	i.p.v.	aanvaarden
complex	i.p.v.	ingewikkeld
globaal	i.p.v.	algemeen
intelligent	i.p.v.	slim
prefereren	i.p.v.	“de voorkeur geven aan”
participeren	i.p.v.	deelnemen
syllabe	i.p.v.	lettergreep

2. Wederkerige voornaamwoorden, die in het Nederlands alleen voorkomen als “elkaar”, “mekaar” en “elkander”.

Bijvoorbeeld: Zij houden van elkaar
Die twee hebben een hekel aan elkander
Ze gaven mekaar een hand

3. Bezittelijke voornaamwoorden.
Bezittelijke voornaamwoorden zijn relatief makkelijk te leren voor Spaanstalige NT2-ers omdat het Nederlands de mogelijkheid biedt deze woorden altijd op dezelfde manier te gebruiken ongeacht getal, geslacht of positie in de zin van het zelfstandig naamwoord. Het Spaanse systeem wat betreft bezittelijke voornaamwoorden is vergelijkbaar met het Nederlandse, al wordt er in het Spaans wel rekening gehouden met getal en geslacht.
4. Vervoeging van de Nederlandse werkwoorden (los van de scheidbare werkwoorden).
Wanneer men zich realiseert dat een Spaans werkwoord al snel 56 verschillende vormen in de vervoeging krijgt, en het Nederlands slechts 8, kan men zich voorstellen dat het Nederlandse werkwoorden systeem voor een Spaanstalige NT2-er zeer simpel te vervoegen is.

Vooraf de onvoltooid tegenwoordige tijd (o.t.t.) gaat deze groep NT2-ers makkelijk af. Hier geldt: ik -> stam (“ik loop”), je (of jij)/hij/zij/u -> stam +t (“je loopt”), we (of wij)/jullie/ze (of zij) -> infinitief (“wij lopen”).

Uitspraak (fonologie) + Nederlandse zinsbouw (syntaxis):

De uitspraak van het Nederlands vergt veel oefening voor veel Spaanstaligen, en dit onderdeel werd niet zelden benoemd als één van de moeilijkste aspecten van de Nederlandse taal wanneer Spaanstaligen beginnen met het leren van het Nederlands. Ook is Nederlandse zinsbouw een aspect dat(zeker aanvankelijk) veel aandacht vergt.

6. De opdrachten

6.1. Fonologie

6.1.1. Korte en lange klinkers (zie §1.2 voor meer informatie)

Opdracht 1.

Spreek de volgende woorden uit, en let hierbij goed op dat je de korte klinkers kort uitspreekt, en de lange klinkers lang:

Pronuncia las siguientes palabras y presta atención a la diferencia entre las vocales cortas y largas.

Lat	Laat
Rat	Raad
Gat	Gaat
Lef	Leef
Stel	Steel
Hel	Heel
Vil	Viel
Vis	Vies
Nis	Nies
Kok	Kook
Bros	Broos
Rok	Rook
Ruth	Ruud
Vul	Vuur
Hun	Muur

Klaar? Ga naar <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> en controleer of je de woorden goed hebt uitgesproken.

¿Listo/a? Consulta el sitio web <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> para comprobar si tu pronunciación ha sido correcta.

6.1.2. Medeklinkers (zie §1.3 voor meer informatie)

In het Nederlands hangt de uitspraak van een klinker af van de consonant(en) die ervoor komen.

Opdracht 2.

A.

Spreek de volgende woorden uit en bedenk goed of de klinkers kort of lang moeten worden uitgesproken:

Pronuncia las siguientes palabras y presta atención a la diferencia entre las vocales cortas y largas:

Slapen	Stappen
Meten	Metten
Sliepen	Slippen
Koken	Jokken
-	Kunnen

Klaar? Ga naar <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> en controleer of je de woorden goed hebt uitgesproken.

¿Listo/a? Consulta el sitio web <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> para comprobar si tu pronunciación ha sido correcta.

Spreek de volgende woorden uit en bedenk goed of de klinkers kort of lang moeten worden uitgesproken. (Let hierbij ook goed op de consonanten):

Pronuncia las siguientes palabras y piensa bien si las vocales deben ser pronunciadas de manera "corta" o "larga". (¡También presta atención a los consonantes!)

Tribune
Verslapen
Opgestoken
Spartanen
Automatisch
Mislukken
Succes
Geweldig
Oversteken
Gelukkig

6.1.2.1. De letter /s/ + medeklinker (zie §1.1)

Opdracht 2B

In het Spaans bestaan er bijna geen woorden die beginnen met de letter /s/ + medeklinker (zoals bijvoorbeeld het Nederlandse woord "school"). In het Spaans wordt voor deze woorden een /e/ "geplakt" -> *escuela*. Het kan daarom lastig zijn voor Spaanstaligen om de combinatie /s/+medeklinker uit te spreken in een andere taal.

Probeer de volgende woorden op de correcte manier uit te spreken. Plak geen /e/ voor de woorden, maar begin elk woord met de /s/.

Intenta pronunciar de correcta manera las siguientes palabras. No adiciones una extra /e/ al principio de la palabra, sino empieza cada palabra con la pronunciación de la letra /s/.

School
Station
Spaans
Schorpioen
Schrijven
Statuut
Statief
Scheveningen
Ski
Scheel
Staat
Stond

Klaar? Ga naar <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> en controleer of je de woorden goed hebt uitgesproken.

¿Listo/a? Consulta el sitio web <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> para comprobar si tu pronunciación ha sido correcta.

6.1.2.2. Aspiratie van de letter /s/ (zie §1.1)

Oprichting 2C (Slechts bedoeld voor Spaanstaligen die de /s/ aspireren of niet uitspreken!)

Spreek de volgende woorden goed uit en let er hierbij op dat je alle /s/-en net zo goed uitspreekt als de /s/ in het Spaanse woord *sello* ("postzegel"), wat de positie in het woord van de/s/ ook is. Niet aspireren dus!

*Pronuncia las siguientes palabras e intenta pronunciar todas las /s/-es tan claramente como la /s/ en la palabra Española *sello*, igual la posición de la letra en la palabra. Entonces, ¡no aspire!*

Asbak
Ijsjes
Belasting
Controles
Sapjes
Soepstengels
Computers
Besjes
Frustraties
Auto's

Klaar? Ga naar <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> en controleer of je de woorden goed hebt uitgesproken.

¿Listo/a? Consulta el sitio web <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> para comprobar si tu pronunciación ha sido correcta.

6.1.3. Tweeklanken (zie §1.4)

Opdracht 3.

Probeer de volgende woorden goed uit te spreken:

Intenta pronunciar las siguientes palabras de manera correcta:

Luid
Fruit
Kruid
Spruit

Pauw
Oud
Goud
Auto

Klein
Fijn
Mijn
Ei

Klaar? Ga naar <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> en controleer of je de woorden goed hebt uitgesproken.

¿Listo/a? Consulta el sitio web <http://www.acapela-group.com/text-to-speech-interactive-demo.html> para comprobar si tu pronunciación ha sido correcta.

6.2. Morfologie

6.2.1. Lidwoorden (zie §2.1)

Opdracht 4

Vul het juiste lidwoord in ("de", "het" of "een"). Kijk eventueel in een woordenboek of het zelfstandig naamwoord mannelijk, vrouwelijk of onzijdig is.

Rellena los espacios con el artículo adecuado ("de", "het" o "een"). Consulta un diccionario

Voorbeeld: Ik heb de pen laten vallen.

Het eten is klaar.

Er is een lammetje geboren.

cuando lo necesites para ver si el sustantivo es masculino, femenino o neutro.

1. man lag te slapen.
2. Helaas is taart mislukt.
3. aapje wilde erg graag spelen.
4. Heb je nieuws al gezien op de televisie?
5. jongen en meisje liepen hand in hand.
6. Ik heb geen idee waar je trompet kunt kopen.
7. Je hebt gisteravond licht aangelaten.
8. Dus ik vraag je nog maar keer.
9. Wil je morgenavond wel goed controleren?
10. hond had lieve blik in zijn ogen.
11. Op universiteit van Max is het vaak feest.
12. eerste keer dat ik dier zag was ik erg verbaasd.
13. Ik weet niet of ik goed gedaan heb.
14. Nicole is enige persoon die ik zou vragen.
15. Ik heb idee hoe gebeurd zou kunnen zijn.

6.2.2. Bijvoeglijke naamwoorden (zie §2.2)

Opdracht 5

Streep steeds het foute bijvoeglijke naamwoord door.

Tacha los adjetivos no apropiados en cada frase.

Voorbeeld: Het [~~heet~~ / hete] kopje thee.

Ik wens u een [fijn / ~~fijne~~] weekend.

1. Het [mooi / mooie] tafeltje is altijd in onze [groot / grote] familie gebleven.
2. Wist je dat er ook [geel / gele] tomaten bestaan?
3. De [sympathiek / sympathieke] directeur gaf iedereen een [verdiend / verdiende] dagje vrij.
4. Als ik later [groot / grote] ben, koop ik een [wit / witte] paard met [zwart / zwarte] stippen.
5. Het [vrolijk / vrolijke] kindje rende over het [groen / groene] veld.

6. Die jongen daar is mijn [best / beste] vriend, en dat meisje ernaast is mijn [best / beste] vriendin.
7. Zij vond het niet [aardig / aardige] dat zij niet was uitgenodigd voor de verjaardag.
8. Ik heb nooit geweten dat katten zulke [intelligent / intelligente] beesten zijn.
9. [Intelligent / Intelligente] zijn ze zeker. Maar honden zijn ook [slim / slimme] hoor!
10. Er staat een [klein / kleine] mannetje voor de deur.
11. Vraag of hij een [lekker / lekkere] kopje koffie lust!

6.2.3. Betrekkelijke voornaamwoorden (zie §2.3)

Opdracht 6

Vul het juiste betrekkelijk voornaamwoord (“die”, “dat” of “wat”) in.
Rellena los espacios con los pronombres relativos apropiados.

Voorbeeld: De kleur die ik mooi vind.
Het tijdschrift dat daar ligt is voor jou.
Wat ik je gegeven heb moet je bewaren.

1. De jongen daar loopt heeft aan meisje bloemen gegeven.
2. De mevrouw belde vroeg naar mijn opa.
3. heb je nu al vier keer gezegd Bas!
4. Mijn zoon wil van de zomer een cursus Spaans doen, ik een erg goed idee vind.
5. Wespen zijn insecten kunnen steken.
6. Het feestje mijn tante gaf vorig jaar.
7. Alles ik hem verteld heb is hij vergeten.
8. Ik heb een afspraak met de mensen bij de balie staan.
9. Het huis momenteel wordt geverfd is opgeruimd door jongens.
10. In kasteel daar wonen nog steeds mensen.

6.2.4. Persoonlijke voornaamwoorden (zie §2.4)

In het Spaans kan je heel vaak het persoonlijk voornaamwoord weglaten uit een zin. Je kunt bijvoorbeeld zeggen “*Yo tengo un perro*” (“ik heb een hond”), maar ook “*Tengo un perro*” (nog steeds: “ik heb een hond”). In het Nederlands is dit niet mogelijk.

Opdracht 7

Vul in de onderstaande zinnen een geschikt persoonlijk voornaamwoord in. Je zult in veel gevallen tussen meerdere persoonlijke voornaamwoorden kunnen kiezen.

Rellena los espacios con el pronombre personal apropiado. En la mayoría de los casos podrás elegir entre múltiples pronombres personales.

Voorbeeld: Weet dat morgen op vakantie ga?
Weet jij/hij/zij/u dat ik morgen op vakantie ga?

1. heb morgen een afspraak bij de dokter.
2. Waarom loop zo snel?
3. hebben zo'n goede conditie omdat een abonnement hebben op de sportschool.
4. vraagt zich af wanneer vakantie heeft.
5. vindt dat de soep lekker ruikt.
6. Elk jaar geef geld aan een goed doel.
7. Heeft zijn verjaardagscadeautje al gehad?
8. Mevrouw, bent wat vergeten, geloof
9. liet de tas vallen.
10. sprong van de duikplank.
11. Wat hebben een eind gezwommen zeg!
12. kochten ijsjes voor hun neefjes en nichtjes.
13. gaf haar hond een aai over zijn bol.
14. weet dat mijn tas meegenomen heeft.
15. Maar zegt dat jouw tas niet meegenomen heeft.
16. Wat fietst hard zeg!
17. dacht dat het zou gaan regenen, maar gaf me geen gelijk.
18. hielden erg van schilderen.
19. wil erg graag dat langskomt.
20. geloof niet dat graag wil dat langskomt.

6.2.5. Scheidbare werkwoorden (zie §2.5)

Opdracht 8

Vul de werkwoorden op de juiste manier in in de zinnen. Let goed op wanneer het werkwoord gescheiden moet worden en wanneer niet. Sommige stippellijnen mag je negeren, andere niet! In twee gevallen zijn er twee antwoorden mogelijk.

Usa los siguientes verbos compuestos de manera correcta en las frases aquí debajo. Ojo: no siempre hace falta separar el verbo en dos partes y no todos los espacios deben ser rellenados.

Voorbeeld:

Mee-eten	Eet jij mee vanavond?
----------	------------------------------

Opeten	Sander, je boterham
Afmaken	Ik weet niet of ik tijd heb om mijn huiswerk te
Doorlopen	We moesten, anders kwamen we niet op tijd.
Aanstellen je niet zo
Afvragen	Zij zich waar de melk staat.
Aanbieden	Sam wilde graag zijn hulp
Samenwerken	Laurie en Marieke willen erg graag
Aankomen	Hoe laat jouw vader op het station?
Uitstappen	Weet jij waar we moeten
Afvallen	Hier op de sportschool zitten veel mensen die willen

6.2.6. Positiewerkwoorden (zie §2.6)

Opdracht 9

Omcirkel het juiste positiewerkwoord bij de illustraties. De plaatjes links geven steeds de acties weer, de plaatjes rechts steeds het resultaat van de actie.

Marca con círculo los correctos verbos de posición debajo de las ilustraciones. Los dibujos a la izquierda muestran una acción, los de la derecha muestran el resultado de la acción.

	<p>Voorbeeld: Het schilderij aan de muur</p> <p>staat – zit – hangt</p>
---	--

A.

zet – stopt – legt – steekt

Eva de pot pindakaas op tafel.

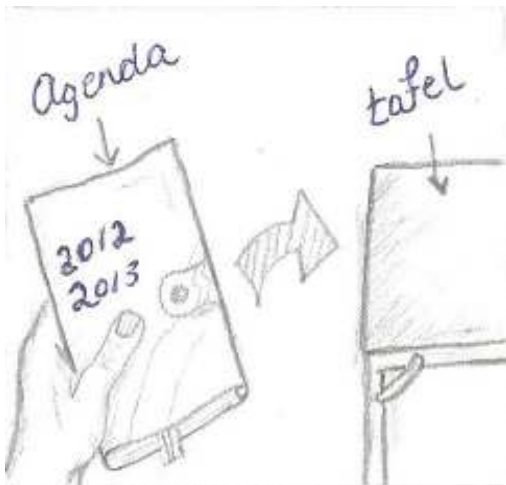
B.

hangt – staat – ligt

De pot pindakaas op tafel.

C.

zet – hang – leg – stop

Ik de agenda op tafel.

D.

hangt – ligt – staat

De agenda op tafel.

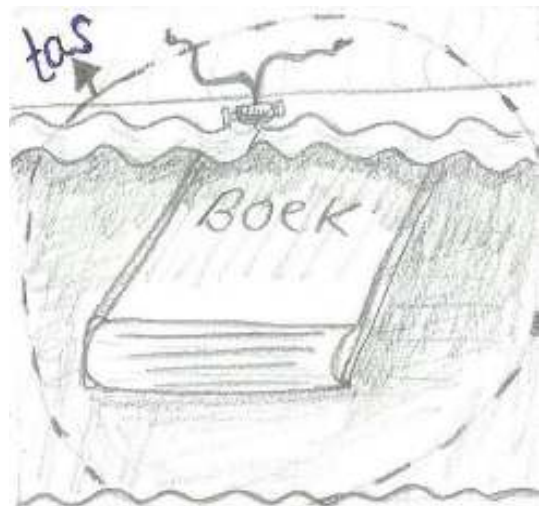
E.

hangt – zet – stopt

Johan het boek in de tas.

F.

zit – staat – hangt

Het boek in de tas.

6.2.7. Hulpwerkwoorden (zie §2.8)

Het Spaanse hulpwerkwoord *haber* wordt soms met “hebben”, en soms met “zijn” naar het Nederlands vertaald:

<u>Hemos</u> comido	We <u>hebben</u> gegeten
<u>Hemos</u> ido al parque	We <u>zijn</u> naar het park gegaan

Om te weten of je “hebben” of “zijn” moet gebruiken is het belangrijk om te weten of het hoofdwkwoord **transitief** of **niet-transitief** is. Bij transitieve werkwoorden gebruik je het hulpwerkwoord “hebben”, en bij niet-transitieve werkwoorden gebruik je het hulpwerkwoord “zijn”. (Deze regel geldt voor veel, maar helaas niet voor alle gevallen. Er zijn uitzonderingen waarbij de regel niet opgaat.)

-> Hoe herken ik een transitief of niet-transitief werkwoord?

Transitieve werkwoorden kunnen een **direct of indirect object** (lijdend of meewerkend voorwerp) bij zich krijgen:

Lezen: Ik Subject lees verbum **een boek** direct object

Dus zeg je:

Ik heb een boek gelezen

Niet-transitieve werkwoorden krijgen **geen object** bij zich:

Groeien: De boom Subject groeit Verbum hard

Dus zeg je:

De boom is hard gegroeid

Er zijn ook **ambi-transitieve** werkwoorden, die en transitief, en niet-transitief gebruikt kunnen worden. Één zo’n werkwoord is bijvoorbeeld “veranderen”:

Transitief:

Hij Subject verandert Verbum morgen zijn **naam** Object

Niet-transitief:

Zij Subject verandert Verbum vast van gedachten.

Dus zeg je:

Hij heeft zijn naam veranderd

En:

Zij is van gedachten veranderd.

Opdracht 10

Vul nu de juiste vorm in van één de hulpwerkwoorden “hebben” of “zijn”:

Ahora rellena los espacios con una forma correcta de los verbos auxiliares “hebben” o “zijn”:

Voorbeeld: Ik **heb** twee dagen vrij gehad.

Ik **ben** op vakantie geweest.

1. Ik gisteren een nieuwe auto gekocht.
2. Wij vorige week bij oma op de thee geweest.
3. Denise vergeten haar fiets op slot te zetten.
4. Ik schrijf je deze e-mail je zodat je weet dat Patrick zijn telefoon kwijtgeraakt.
5. Wil je weten hoe ik mijn telefoon kwijtgeraakt?
6. Er 40 euro verdwenen uit de kassa, weet jij hoe dat gebeurd?
7. Henk en Lisa gisteren met de boot een rondje gaan varen.
8. Lotte en Pieter dit ook gedaan.
9. Fiona haar ouders een mooi cadeau gegeven.
10. De vrienden elkaar al lang niet meer gezien.
11. Steven met de fiets naar school gegaan.
12. Hoe jullie naar school gegaan vandaag?
13. Mijn opa en oma mij altijd veel mooie verhalen verteld.
14. Weet je dat mijn opa en oma mij altijd mooie verhalen verteld?
15. Het is de eerste keer dat ik zo'n grote vis gevangen

Opdracht 11

- a. Vertaal de volgende Spaanse werkwoorden die in de toekomstige tijd (*futuro*) en de conditionalis (*condicional*) staan naar het Nederlands. Denk goed na of je het werkwoord “zullen” of “zouden” gebruikt.

Traduce los siguientes verbos subrayados al Neerlandés. Estos verbos están o bien conjugados al futuro, o bien al condicional. Piensa bien si vas a usar el verbo “zullen” o “zouden” para traducir las frases.

Voorbeeld: Sabré = Ik zal weten

Sabría = Ik zou weten

1. *Mañana me iré.*
Morgen ik gaan.
2. *Si tuviera dinero me compraría un coche.*
Als ik geld had ik een auto kopen.
3. *Pacientes tendrán acceso a recetas digitales.*
Patiënten toegang hebben tot digitale doktersrecepten.
4. *¿Por qué querría eso?*
Waarom ik/hij/zij dat willen?
5. *Algún día lo comprenderás.*
Op een dag je het begrijpen.

- b. Bedenk per zin of het werkwoord “zullen” of “zouden” gebruikt moet worden, en vul de juiste vorm van het werkwoord dat je hebt gekozen in.
Elige los verbos auxiliares apropiados y rellena los espacios con la conjugación correcta del verbo que has elegido.

Voorbeeld: <u>Zal</u> ik je helpen met je huiswerk? Je zei dat je je huiswerk <u>zou</u> maken.
--

1. Over een week we eindelijk op vakantie kunnen!
2. Gisteren dachten we nog dat het gaan regenen, maar vandaag schijnt de zon.
3. jullie dat voor mij op kunnen rapen?
4. je me missen als ik op vakantie ben?
5. Morgen we goed op je spullen passen hoor!
6. Sarah erg graag willen spelen in jullie tuin. dat mogen?
7. het mogelijk zijn dat ik iets eerder wegga vandaag?
8. jullie alle deuren goed op slot doen vanavond?
9. Waarom zij dat doen?
10. Over een week we weten waarom.

6.2.8. Ontkenningswoorden (zie §2.9)

Opdracht 12

Kies voor “niet” of “geen” in de volgende zinnen. Streep het niet correcte woord door.
Elige entre “niet” o “geen” en las siguientes frases. Tacha la palabra incorrecta.

Voorbeeld: Ik heb [~~niet~~ / geen] rijbewijs.
Ik heb [niet / ~~geen~~] geluisterd.

1. Ik ben [niet / geen] de persoon die u zoekt.
2. Ik heb [niet / geen] huisdieren.
3. [Niet / geen] mens op de wereld wil mij helpen!
4. Doe de deur maar [niet / geen] op slot, want ik heb [niet / geen] sleutel.
5. Ik heb gisterenmiddag [niet / geen] boodschappen gedaan.
6. [Niet / Geen] Marco kwam op bezoek, maar Jaap.
7. Ik ken [niet / geen] persoon zo netjes als jij!
8. Hij heeft de deur van de vriezer [niet / geen] dichtgedaan en nu hebben we [niet / geen] ijsjes meer.
9. Er lag [niet / geen] bestek op tafel.
10. [Niet / geen] zingen de hele tijd, straks heb je [niet / geen] stem meer.

6.3. Syntaxis

6.3.1. Mededelende zinnen (zie §3.1)

Opdracht 13

Zet de zinsdelen in de juiste volgorde.
Ordena los elementos oracionales de manera correcta.

Voorbeeld: [daar] [hij] [wandelt]
-> Hij wandelt daar

1. [Marietje] [een appel] [eet]
.....
2. [graag] [John] [naar Canada] [wil] [op vakantie]
.....
3. [koopt] [een krant] [hier] [elke dag] [de directeur]
.....

4. [wij] [met een lange staart] [een hond] [hebben]
.....
5. [vaak] [hebben] [ruzie] [die mensen]
.....
6. [trek in] [een sinaasappel] [ik] [heb]
.....
7. [in de keuken] [mijn moeder] [haar eigen brood] [maakt]
.....
8. [veel slagroom] [met] [wil] [warme chocolademelk] [mijn zus]
.....
9. [naar] [mijn neef] [zijn werk] [gaat] [met de auto]
.....
10. [willen] [heel] [wij] [naar] [graag] [het popconcert]
.....

6.3.2. Woordpositie in bijzinnen en na bepalingen van tijd (zie §3.2)

Opdracht 14

Zet de (bij)zinnen in de juiste volgorde. Bedenk dat er in Nederlandse bijzinnen iets veranderd aan de volgorde, en in het Spaans niet.

Ordena las siguientes oraciones subordinadas. Piensa que ocurre algo que se llama "inversión" en frases subordinadas Neerlandesas, mientras que en Español el orden de las palabras se queda igual.

Voorbeeld: Ik heb gehoord dat [houdt] [Denise] [van] [paarden]
Ik heb gehoord dat Denise van paarden houdt

1. Ik weet dat [graag] [Diane] [zwemt]
.....
2. Wij vinden het leuk dat [het attractiepark] [eindelijk] [is] [open]
.....
3. Volgende week [jullie] [naar Amsterdam] [gaan], toch?
.....
4. Ik heb het gevoel dat [iets] [is] [er] [veranderd]
.....

5. Adam weet al heel zijn leven dat [astronaut] [hij] [wil] [worden]
.....
6. Dinsdag [Rachid en Teresa] [gaan] [samen] [golven]
.....
7. Ik wil heel graag dat [jij] [meeneemt] [je] [spullen]
.....
8. Waarom beseft jij je niet dat [heel moeilijk] [dit] [is] [voor mij] ?
.....
9. Over een maand [wij] [zijn] [getrouwd]
.....
10. Jullie weten dat [jullie] [op ons feest] [zijn] [welkom] hè!
.....
11. De bakker hoopte dat [lekker] [zou] [vinden] [zijn taart] [de koning]
.....
12. Iedereen weet [wanneer] [het] [is] [kerst]
.....
13. Zou mama weten wat [voor zijn verjaardag] [wil] [papa]?
.....
14. Vrijdag dan [ik] [heel de dag] [weg] [ben]
.....
15. Susanne vindt het grappig dat [zo lui] [is] [haar vriend]
.....

6.3.3. Vraagzinnen (zie §3.3)

Opdracht 15

Maak goede vraagzinnen van de volgende zinsfragmenten:

Construye frases interrogativas con los elementos oracionales siguientes:

Voorbeeld: [we] [morgen] [?] [naar de dierentuin] [Gaan]

Gaan we morgen naar de dierentuin?

1. [?] [Jeroen] [vandaag] [Komt]
.....

2. [Wat] [?] [je] [ik] [heb] [gezegd]

.....

3. [iedereen] [een fles wijn] [?] [gehad] [Heeft]

.....

4. [wie] [Met] [je] [?] [ben] [geweest] [naar de bioscoop]

.....

5. [cadeau] [Wat voor] [heeft] [je][gegeven] [?] [Fatima]

.....

6. [begint] [?] [de] [Hoe laat] [les]

.....

7. [Weet] [wanneer] [je] [ook] [het] [is] [?] [pauze]

.....

8. [Santiago] [?] [Heeft] [ogen] [blauwe of bruine]

.....

9. [die winkel] [Is] [altijd] [er] [al] [geweest] [?]

.....

10. [geld] [Hoeveel] [we] [hebben] [?] [over]

.....

11. [bananen] [zijn] [?] [Waarom] [krom]

.....

12. [jij] [Eet] [?] [fruit] [veel]

.....

13. [krant] [Welke] [kopen] [?] [ik] [zal]

.....

14. [is] [Wat] [je] [wens] [grootste] [?]

.....

15. [opa] [Houdt] [?] [oude kaas] [van]

.....

6.3.4. Passieve zinnen (zie §3.4)

Opdracht 16

Bedenk goed of er een vorm van het werkwoord “zijn” of “worden” in de zin moet staan. Streep de foute vorm door.

Piensa bien cuál de los verbos (“zijn” o “worden”) se debe usar en los siguientes casos. Tacha la respuesta incorrecta.

Voorbeeld: Ik [ben / ~~word~~] me een hoedje geschrokken!
Morgen [~~zijn~~ / worden] we gefotografeerd.

1. Op dit moment [zijn / worden] de voetballers toegejuicht.
2. Gisteren [zijn / worden] we allemaal bijeengekomen.
3. Morgen [ben / word] ik benoemd tot burgemeester.
4. Normaal gesproken [ben / word] je gebeld wanneer ze de uitslag hebben.
5. We vragen ons af of we gisteren wel gebeld [zijn / worden].
6. Tijdens het tennistoernooi vorige week [is / wordt] Roger Federer verslagen door Rafael Nadal.
7. Alle mensen die geknipt [zijn / worden] door die kapper gisteren hebben een vreselijk kapsel.
8. De auto [is / wordt] morgen gekeurd.
9. Ik geloof dat ik gisteren mijn portemonnee [ben / word] kwijtgeraakt.
10. Ik [was / werd] eergisteren als verassing meegenomen naar mijn favoriete restaurant.

6.4. Lexicon

6.4.1. “Valse vrienden” (zie §4.1)

Er zijn woorden in het Nederlands en het Spaans die erg op elkaar lijken, maar niet, of niet 100% dezelfde betekenis hebben. Deze woorden heten “valse vrienden” in het Nederlands, en “*falsos amigos*” in het Spaans.

Opdracht 17

Zoek de volgende valse vrienden op in een Nederlands-Spaans woordenboek⁵ en schrijf op waarin ze overeenkomen en waarin de verschillen zitten met het Spaans.

Busca los siguientes “falsos amigos” en un diccionario Neerlandés y anota en qué coinciden y en qué difieren.

1. Andijvie (zoek ook op: witlof)
Betekenis:

⁵ (je kunt ook gebruik maken van de Van Dale website: www.vandale.nl . Hierop staat o.a. een digitaal Nederlands verklarend woordenboek, en digitale NL-ESP/NL-ESP woordenboeken.)

Overeenkomst(en)/verschillen met de Spaanse betekenis:

2. Assisteren
Betekenis:

Overeenkomst(en)/verschillen met de Spaanse betekenis:

3. Autobom
Betekenis:

Overeenkomst(en)/verschillen met de Spaanse betekenis:

4. Illusie
Betekenis:

Overeenkomst(en)/verschillen met de Spaanse betekenis:

5. Arena
Betekenis:

Overeenkomst(en)/verschillen met de Spaanse betekenis:

6.4.2. Leemtes (zie §4.2)

Sommige talen hebben twee of meerdere woorden die in een andere taal onder één en dezelfde ter worden geschaard. Een voorbeeld van het Spaans naar het Nederlands is: “*ser*” & “*estar*” = “zijn”. Waar een Nederlander normaal gesproken alleen het werkwoord “zijn” gebruikt, moet hij in het Spaans ineens verschil maken tussen “*ser*” en “*estar*”.

Een leemte van het Nederlands naar het Spaans is “maken” & “doen” = “*hacer*”. Voor personen met het Spaans als moedertaal kan het lastig zijn onderscheid tussen deze twee Nederlandse werkwoorden te maken. Vandaar dat de volgende opdracht zich richt op deze laatstgenoemde leemte.

Opdracht 18

Streep het incorrect gebruikte werkwoord door. Let op: soms zijn allebei de werkwoordsvormen juist en hoef je niks door te strepen!

Tacha el verbo incorrecto. Ojo: en algunos casos están dos verbos correctos y no hace falta tachar nada.

1. De timmerman [maakt / doet] een tafel.
2. [Maak / Doe] maar een beetje meer zout bij het eten!
3. Heb jij je huiswerk al [gemaakt / gedaan] Marjolein?
4. Dit horloge is [gemaakt / gedaan] van goud.
5. Zullen we een cocktailtje [maken / doen] ?
6. In de fabriek kun je zien hoe chocolade wordt [gemaakt / gedaan].
7. Vandaag heb ik een grote klus in het huishouden [gemaakt / gedaan].
8. Mijn moeder [maakt / doet] een dutje op de bank.
9. Zij [maakten / deden] een spelletje met zijn allen.
10. Ik heb vandaag een salade met garnalen [gemaakt / gedaan]

7. Antwoordmodel

Opdracht 4

1. De man lag te slapen.
2. Helaas is de taart mislukt.
3. Het aapje wilde erg graag spelen.
4. Heb je het nieuws al gezien op de televisie?
5. De jongen en het meisje liepen hand in hand.
6. Ik heb geen idee waar je een trompet kunt kopen.

7. Je hebt gisteravond het licht aangelaten.
8. Dus ik vraag het je nog maar een keer.
9. Wil je het morgenavond wel goed controleren?
10. De hond had een lieve blik in zijn ogen.
11. Op de universiteit van Max is het vaak feest.
12. De eerste keer dat ik het (althoewel "een" niet fout is) dier zag was ik erg verbaasd.
13. Ik weet niet of ik het goed gedaan heb.
14. Nicole is de enige persoon die ik het zou vragen.
15. Ik heb een idee hoe het gebeurd zou kunnen zijn.

Opdracht 5

1. Het [~~mooi~~ / mooie] tafeltje is altijd in onze [~~groot~~ / grote] familie gebleven.
2. Wist je dat er ook [~~geel~~/ gele] tomaten bestaan?
3. De [~~sympathiek~~ / sympathieke] directeur gaf iedereen een [verdiend / verdiende] dagje vrij.
4. Als ik later [groot / ~~grote~~] ben, koop ik een [wit / ~~witte~~] paard met [~~zwart~~ / zwarte] stippen.
5. Het [~~vrolijk~~ / vrolijke] kindje rende over het [~~groen~~ / groene] veld.
6. Die jongen daar is mijn [~~best~~ / beste] vriend, en dat meisje ernaast is mijn [~~best~~ / beste] vriendin.
7. Zij vond het niet [aardig / ~~aardige~~] dat zij niet was uitgenodigd voor de verjaardag.
8. Ik heb nooit geweten dat katten zulke [~~intelligent~~ / intelligente] beesten zijn.
9. [Intelligent / ~~intelligente~~] zijn ze zeker. Maar honden zijn ook [slim / ~~slimme~~] hoor!
10. Er staat een [klein / ~~kleine~~] mannetje voor de deur.
11. Vraag of hij een [lekker / ~~lekkere~~] kopje koffie lust!

Opdracht 6

1. De jongen die daar loopt heeft aan dat meisje bloemen gegeven.
2. De mevrouw die belde, vroeg naar mijn opa.
3. Dat heb je nu al vier keer gezegd Bas!
4. Mijn zoon wil van de zomer een cursus Spaans doen, wat ik een erg goed idee vind.
5. Wespen zijn insecten die kunnen steken.
6. Het feestje dat mijn tante gaf vorig jaar.
7. Alles wat ik hem verteld heb is hij vergeten.
8. Ik heb een afspraak met de mensen die bij de balie staan.
9. Het huis dat momenteel wordt geverfd is opgeruimd door die jongens.
10. In dat kasteel daar wonen nog steeds mensen.

Opdracht 7

1. Ik heb morgen een afspraak bij de dokter.
2. Waarom loop jij zo snel?
3. Wij/jullie/zij hebben zo'n goede conditie omdat wij/jullie/zij een abonnement hebben op de sportschool.
4. Hij/Zij/U vraagt zich af wanneer hij/zij/u vakantie heeft.

5. Hij/zij/u vindt dat de soep lekker ruikt.
6. Elk jaar geef ik geld aan een goed doel.
7. Heeft hij zijn verjaardagscadeautje al gehad?
8. Mevrouw, u bent wat vergeten, geloof ik.
9. Ik/jij/hij/zij/u liet de tas vallen.
10. Ik/jij/hij/zij/u sprong van de duikplank.
11. Wat hebben wij/jullie/zij een eind gezwommen zeg!
12. Wij/jullie/zij kochten ijsjes voor hun neefjes en nichtjes.
13. Zij gaf haar hond een aai over zijn bol.
14. Ik/jij/hij/zij/u weet dat ik/jij/hij/zij/u mijn tas meegenomen heeft.
15. Maar hij/zij zegt dat hij/zij jouw tas niet meegenomen heeft.
16. Wat fietst hij/zij/u hard zeg!
17. Ik dacht dat het zou gaan regenen, maar jij/hij/zij/u gaf me geen gelijk.
18. Wij/jullie/zij hielden erg van schilderen.
19. Ik/jij/hij/zij/u wil erg graag dat ik/jij/hij/zij/u langskomt.
20. Ik geloof niet dat jij/hij/zij/u graag wil dat hij/zij langskomt.

Opdracht 8

Opeten	Sander, <u>eet</u> je boterham <u>op</u> !
Afmaken	Ik weet niet of ik tijd heb om mijn huiswerk <u>af</u> te <u>maken</u> .
Doorlopen	We moesten <u>doorlopen</u> , anders kwamen we niet op tijd.
Aanstellen	<u>Stel</u> je niet zo <u>aan</u> !
Afvragen	Zij <u>vroeg</u> zich <u>af</u> waar de melk staat.
Aanbieden	Sam wilde graag zijn hulp <u>aanbieden</u> .
Samenwerken	Laurie en Marieke willen erg graag <u>samenwerken</u> .
Aankomen	Hoe laat <u>komt</u> jouw vader <u>aan</u> op het station?
Uitstappen	Weet jij waar we moeten <u>uitstappen</u> ? OF: Weet jij waar we <u>uitstappen</u> moeten?
Afvallen	Hier op de sportschool zitten veel mensen die <u>af</u> willen <u>vallen</u> . OF: Hier op de sportschool zitten veel mensen die willen <u>afvallen</u> .

Opdracht 9

- A. Eva zet de pot pindakaas op tafel.
- B. De pot pindakaas staat op tafel.
- C. Ik leg de agenda op tafel.
- D. De agenda ligt op tafel.
- E. Johan stopt het boek in de tas.
- F. Het boek zit in de tas.

Opdracht 10

1. Ik heb/had gisteren een nieuwe auto gekocht.
2. Wij zijn/waren vorige week bij oma op de thee geweest.
3. Denise is/was vergeten haar fiets op slot te zetten.
4. Ik schrijf je deze e-mail je zodat je weet dat Patrick zijn telefoon is kwijtgeraakt.

5. Wil je weten hoe ik mijn telefoon kwijtgeraakt ben/was?
6. Er is 40 euro verdwenen uit de kassa, weet jij hoe dat gebeurd is?
7. Henk en Lisa zijn/waren gisteren met de boot een rondje gaan varen.
8. Lotte en Pieter hebben/hadden dit ook gedaan.
9. Fiona heeft/had haar ouders een mooi cadeau gegeven.
10. De vrienden hebben/hadden elkaar al lang niet meer gezien.
11. Steven is/was met de fiets naar school gegaan.
12. Hoe zijn jullie naar school gegaan vandaag?
13. Mijn opa en oma hebben mij altijd veel mooie verhalen verteld.
14. Weet je dat mijn opa en oma mij altijd mooie verhalen verteld hebben?
15. Het is de eerste keer dat ik zo'n grote vis gevangen heb.

Opdracht 11

A.

1. *Mañana me iré.*
Morgen zal ik gaan.
2. *Si tuviera dinero, me compraría un coche.*
Als ik geld had, zou ik een auto kopen.
3. *Pacientes tendrán acceso a recetas digitales.*
Patiënten zullen toegang hebben tot digitale doktersrecepten.
4. *¿Por qué querría eso?*
Waarom zou ik/hij/zij dat willen?
5. *Algún día lo comprenderás.*
Op een dag zal je het begrijpen.

B.

1. Over een week zullen we eindelijk op vakantie kunnen!
2. Gisteren dachten we nog dat het zou gaan regenen, maar vandaag schijnt de zon.
3. Zouden jullie dat voor mij op kunnen rapen?
4. Zal je me missen als ik op vakantie ben?
5. Morgen zullen we goed op je spullen passen hoor!
6. Sarah zou erg graag willen spelen in jullie tuin. Zou dat mogen?
7. Zou het mogelijk zijn dat ik iets eerder wegga vandaag?
8. Zullen jullie alle deuren goed op slot doen vanavond?
9. Waarom zouden (eventueel ook zullen) zij dat doen?
10. Over een week zullen we weten waarom.

Opdracht 12

1. Ik ben [niet / ~~geen~~] de persoon die u zoekt.
2. Ik heb [~~niet~~ / geen] huisdieren.

3. [~~Niet~~ / geen] mens op de wereld wil mij helpen!
4. Doe de deur maar [niet / ~~geen~~] op slot, want ik heb [~~niet~~ / geen] sleutel.
5. Ik heb gisterenmiddag [~~niet~~ / geen] boodschappen gedaan.
6. [Niet / ~~Geen~~] Marco kwam op bezoek, maar Jaap.
7. Ik ken [~~niet~~ / geen] persoon zo netjes als jij!
8. Hij heeft de deur van de vriezer [niet / ~~geen~~] dichtgedaan en nu hebben we [~~niet~~ / geen] ijsjes meer.
9. Er lag [~~niet~~ / geen] bestek op tafel.
10. [Niet / ~~geen~~] zingen de hele tijd, straks heb je [~~niet~~ / geen] stem meer.

Opdracht 13

1. [Marietje] [een appel] [eet]
Marietje eet een appel.
2. [graag] [John] [naar Canada] [wil] [op vakantie]
John wil graag naar Canada op vakantie.
3. [koopt] [een krant] [hier] [elke dag] [de directeur]
De directeur koopt hier elke dag een krant.
4. [wij] [met een lange staart] [een hond] [hebben]
Wij hebben een hond met een lange staart.
5. [vaak] [hebben] [ruzie] [die mensen]
Die mensen hebben vaak ruzie.
6. [trek in] [een sinaasappel] [ik] [heb]
Ik heb trek in een sinaasappel.
7. [in de keuken] [mijn moeder] [haar eigen brood] [maakt]
Mijn moeder maakt haar eigen brood in de keuken. OF: In de keuken maakt mijn moeder haar eigen brood.
8. [veel slagroom] [met] [wil] [warme chocolademelk] [mijn zus]
Mijn zus wil warme chocolademelk met veel slagroom.
9. [naar] [mijn neef] [zijn werk] [gaat] [met de auto]
Mijn neef gaat naar zijn werk met de auto. OF: Mijn neef gaat met de auto naar zijn werk.
10. [willen] [heel] [wij] [naar] [graag] [het popconcert]
Wij willen heel graag naar het popconcert.

Opdracht 14

1. Ik weet dat [graag] [Diane] [zwemt]
(...) Diane graag zwemt.
2. Wij vinden het leuk dat [het attractiepark] [eindelijk] [is] [open]
(...) het attractiepark eindelijk open is.
3. Volgende week [jullie] [naar Amsterdam] [gaan], toch?
(...) gaan jullie naar Amsterdam, toch?
4. Ik heb het gevoel dat [iets] [is] [er] [veranderd]
(...) er iets is veranderd.
5. Adam weet al heel zijn leven dat [astronaut] [hij] [wil] [worden]
(...) hij astronaut wil worden.

6. Dinsdag [Rachid en Teresa] [gaan] [samen] [golffen]
(...) gaan Rachid en Teresa samen golffen.
7. Ik wil heel graag dat [jij] [meeneemt] [je] [spullen]
(...) jij je spullen meeneemt.
8. Waarom beseft jij je niet dat [heel moeilijk] [dit] [is] [voor mij] ?
(...) dit heel moeilijk is voor mij.
9. Over een maand [wij] [zijn] [getrouwd]
(...) zijn wij getrouwd.
10. Jullie weten dat [jullie] [op ons feest] [zijn] [welkom] hè!
(...) dat jullie welkom zijn op ons feest hè!
11. De bakker hoopte dat [lekker] [zou] [vinden] [zijn taart] [de koning]
(...) de koning de taart lekker zou vinden.
12. Iedereen weet [wanneer] [het] [is] [kerst]
(...) wanneer het kerst is.
13. Zou mama weten wat [voor zijn verjaardag] [wil] [papa]?
(...) papa voor zijn verjaardag wil?
14. Vrijdag dan [ik] [heel de dag] [weg] [ben]
(...) ben ik heel de dag weg.
15. Susanne vindt het grappig dat [zo lui] [is] [haar vriend]
(...) haar vriend zo lui is.

Opdracht 15

1. [?] [Jeroen] [vandaag] [Komt]
Komt Jeroen vandaag?
2. [Wat] [?] [je] [ik] [heb] [gezegd]
Wat heb ik je gezegd?
3. [iedereen] [een fles wijn] [?] [gehad] [Heeft]
Heeft iedereen een fles wijn gehad?
4. [wie] [Met] [je] [?] [ben] [geweest] [naar de bioscoop]
Met wie ben je naar de bioscoop geweest?
5. [cadeau] [Wat voor] [heeft] [je][gegeven] [?] [Fatima]
Wat voor cadeau heeft Fatima je gegeven?
6. [begint] [?] [de] [Hoe laat] [les]
Hoe laat begint de les?
7. [Weet] [wanneer] [je] [ook] [het] [is] [?] [pauze]
Weet je ook wanneer het pauze is?
8. [Santiago] [?] [Heeft] [ogen] [blauwe of bruine]
Heeft Santiago blauwe of bruine ogen?
9. [die winkel] [Is] [altijd] [er] [al] [geweest] [?]
Is die winkel er altijd al geweest?
10. [geld] [Hoeveel] [we] [hebben] [?] [over]
Hoeveel geld hebben we over?
11. [bananen] [zijn] [?] [Waarom] [krom]
Waarom zijn bananen krom?
12. [jij] [Eet] [?] [fruit] [veel]

Eet jij veel fruit?

13. [krant] [Welke] [kopen] [?] [ik] [zal]
Welke krant zal ik kopen?
14. [is] [Wat] [je] [wens] [grootste] [?]
Wat is je grootste wens?
15. [opa] [Houdt] [?] [oude kaas] [van]
Houdt opa van oude kaas?

Opdracht 16

1. Op dit moment [~~zijn~~/ worden] de voetballers toegejuicht.
2. Gisteren [zijn / ~~worden~~] we allemaal bijeengekomen.
3. Morgen [~~ben~~ / word] ik benoemd tot burgemeester.
4. Normaal gesproken [~~ben~~ / word] je gebeld wanneer ze de uitslag hebben.
5. We vragen ons af of we gisteren wel gebeld [zijn / ~~worden~~].
6. Tijdens het tennistoernooi vorige week [is / ~~wordt~~] Roger Federer verslagen door Rafael Nadal.
7. Alle mensen die gisteren geknipt [zijn / ~~worden~~] door die kapper hebben nu een vreselijk kapsel.
8. De auto [is / wordt] morgen gekeurd.
9. Ik geloof dat ik gisteren mijn portemonnee [ben / ~~word~~] kwijtgeraakt.
10. Ik [ben / ~~word~~] eergisteren als verassing meegenomen naar mijn favoriete restaurant.

Opdracht 17

(Alle definities komen van vandale.nl)

1. Andijvie (zoek ook op: witlof)

Betekenis:

“Plant, als bladgroente gekweekt”

Valse vriend omdat:

... Het Spaanse woord “*endibia*” zeer veel op het Nederlandse woord “andijvie” lijkt, zeker wanneer dit laatste woord met een Spaans accent wordt uitgesproken (de /v/ klinkt lichtelijk als de /b/). “*Endibia*” betekent ook nog eens “witlof”, een andere groentesoort.

2. Assisteren

Betekenis:

“Bijstaan, helpen”

Valse vriend omdat...

... “*Asistir*” in het Spaans ook “bijwonen, aanwezig zijn bij” betekent.

3. Autobom

Betekenis:

“Met explosieven geladen auto die als bom fungeert”

Valse vriend omdat...

... Dit woord zeer veel lijkt op het Spaanse *“autobombo”*. Dit woord heeft echter niets met een autobom te maken, en betekent zoveel als *“zelfverheerlijking”*. (Een autobom is in het Spaans *“coche-bomba”*).

4. Illusie

Betekenis:

“Droombeeld, hersenschim”

Valse vriend omdat...

... “Illusie” vertaald kan worden naar het Spaanse *“ilusión”*, maar deze laatste term kan ook *“enthousiasme”* en *“hoop”* kan betekenen. In het Nederlands is er een negatieve connotatie bij dit woord, maar in het Spaans hoeft dit niet zo te zijn.

5. Arena

Betekenis:

“Middendeel van een amfitheater of circus, stadion”

Valse vriend omdat...

...Dit woord identiek is aan het Spaanse *“arena”*, maar dit woord kent in het Spaans enkel en alleen de betekenis *“zand”*.

Opdracht 18

1. De timmerman [maakt / ~~doet~~] een tafel.
2. [~~Maak~~ / Doe] maar een beetje meer zout bij het eten!
3. Heb jij je huiswerk al [gemaakt / gedaan] Marjolein? (beide opties correct)
4. Dit horloge is [gemaakt / ~~gedaan~~] van goud.
5. Zullen we een cocktailtje [maken / doen] ? (beide opties correct)⁶
6. In de fabriek kun je zien hoe chocolade wordt [gemaakt / ~~gedaan~~].
7. Vandaag heb ik een grote klus in het huishouden [~~gemaakt~~ / gedaan].
8. Mijn moeder [~~maakt~~ / doet] een dutje op de bank.
9. Zij [~~maakten~~ / deden] een spelletje met zijn allen.
10. Ik heb vandaag een salade met garnalen [gemaakt / ~~gedaan~~]

⁶ Een “drankje doen” of een “[vul in naam van drankje + verkleinsuffix (-> colaatje, “baco’tje”, biertje)] doen” is in populair informeel Nederlands een manier om te zeggen dat je “wat gaat drinken”.